Mazkur to‘plamda Toshkent tibbiyot akademiyasining “Klinik laborator diagnostikada innovatsion texnologiyalardan foydalanish, muammolar va yechimlar” mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari kiritilgan.

To‘plamga kiritilgan materiallarning mazmuni va sifatiga muallif(lar) javobgar hisoblanadi.

Toshkent – 2023

Icecream PDF Editor.

Sayfutdinova Z.A. Bemorni umumiy tahlil uchun balg'am yig'ishga tayyorlash …….	**383**
Sayfutdinova Z.A. Najas olish qoidalari ……...	**385**
Sayfutdinova Z.A. Ichak mikroflorasini o'rganish uchun najasni yig'ish qoidalari ……...	**386**
Sayfutdinova Z.A., Valijonova M.S. Toksik gepatit etiopatogenezi to‘g‘risidagi talqin ……...	**388**
Sayfutdinova Z.A. Laborator tekshirish uchun qonni tayyorlashning umumiy qoidalari ……	**391**
Sayfutdinova Z.A. Biologik materialni transportirovka qoidalari ……	**392**
Sayfutdinova Z.A., Xidoyatova M.D. Umumiy peshob tahlili normal ko‘rsatkichlari ……..	**394**
Sharofova Sh.N., Kurbonova Z.Ch., Baltayeva F.G. Covid-19 bilan kasallangan bemorlarda antikoagulyasion tizim holati ……..	**396**
Sharofova Sh.N., Kurbonova Z.Ch. Covid-19 bilan kasallangan bemorlarda trombofiliya genlarini tekshirishning ahamiyati ……..	**398**
Sharofova Sh.N., Kurbonova Z.Ch. , Baltayeva F.G. Covid-19 bilan kasallangan bemorlarda qon ivish tizimidagi o‘zgarishlar …….	**400**
Shodiyeva G.E., Kurbonova Z.Ch., Nuriddinova N.F. Virus etiologiyali jigar sirrozida gipersplenizm patogenetik mexanizmi ……	**401**
Shodiyeva G.E., Kurbonova Z.Ch., Nuriddinova N.F. Virus etiologiyali jigar sirrozida trombositopeniya patogenetik aspekti ……	**403**
Shodiyeva G.E., Kurbonova Z.Ch., Nuriddinova N.F. Virus etiologiyali jigar sirrozida klinik belgilar tavsifi ……	**405**
Shodiyeva G.E., Kurbonova Z.Ch., Nuriddinova N.F. Virus etiologiyali jigar sirrozida sitopenik sindrom tavsifi …….	**407**
Shodiyeva G.E. Alt va Ast tekshiruvlarining klinik ahamiyati …….	**409**
Shokirova F.J., Suleymanova D.N. Keksa yoshdagi ayollarda B_{12} vitamini ko‘rsatkichlarini o‘rganish ……	**411**
Shoxromboyev S.A., Ishanxodjayeva G.T., Ataniyazov M.K. Qon tomir etiologiyali demensiyada kognitiv buzilishlar va ularni korreksiya qilish ……	**412**
Sobirova D.S., Rakhimbaeva G.S., Kim I.G. Modern technologies for diagnostics of structural epilepsy in cerebrovascular pathology	**413**
Sobirova D.S., Raximbaeva G.S., Kim I.G. Serebro-vaskulyar	

Icecream PDF Editor.

Shu sababli, infeksiya mavjud bo'lsa ham, tadqiqot natijalari salbiy bo'lishi mumkin.

Tadqiqotga tayyorgarlik qoidalari:

najasni yig'ish bo'yicha yuqoridagi qoidalarga rioya qilgan holda jinsiy a'zolarni yaxshilab hojatxonasini o'tkazing;

tashxis qo'yish uchun najasni antiparazitik dorilarni qabul qilishdan oldin to'plash kerak;

tuxumlarini aniqlash uchun najasni ichak harakatidan keyin bir soatdan kechiktirmasdan tekshirish kerak;

dizenteriya amyobasining vegetativ (harakatchan) shakllarini aniqlash uchun najasni ichak harakatidan keyin 20 daqiqadan kechiktirmasdan tekshirish kerak;

ichak protozoyalarining vegetativ shakllarini aniqlash uchun laboratoriya tekshiruvlaridan oldingi vaqt 1,5 soatdan oshmasligi kerak.

Enterobioz uchun qirindi olish.

1. Gigiyena protseduralari kechqurun, yotishdan oldin amalga oshiriladi;

2. Perianal burmalardan qirib tashlashni tanlash klinikada hamshira tomonidan shaffof yopishqoq lenta yordamida amalga oshiriladi

Адабиётлар.

1. Курбонова З.Ч., Сайфутдинова З.А. Лаборатор текширувлар учун материал олиш коидалари: ўқув қўлланма. Тошкент, 2023.

2. Курбонова З.Ч., Сайфутдинова З.А. Лаборатор текширувлар учун материал олиш коидалари: электрон ўқув қўлланма. Тошкент, 2023.

3. Курбонова З.Ч., Сайфутдинова З.А. Клиник лаборатор таҳлиллар учун биологик материал олиш қоидалари: ўқув - услубий қўлланма. Тошкент, 2023.

4. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Laborator tekshirish uchun material olish qoidalari: o‘quv qo‘llanma. Toshkent, 2023.

5. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Laborator tekshirish uchun material olish qoidalari: elektron o‘quv qo‘llanma. Toshkent, 2023.

6. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Laboratory work: study guide. Tashkent, 2023

7. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Laboratory work: electronic study guides. Tashkent, 2023

8. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Introduction to cytological diagnostics: study guide. Tashkent, 2023.

9. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Klinik laborator tahlillar uchun biologik material olish qoidalari: o‘quv - uslubiy qo‘llanma. Toshkent, 2023.

10. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Peshobning klinik laborator tahlili: o‘quv – uslubiy qo‘llanma. Toshkent, 2022. 49 b.

ICHAK MIKROFLORASINI O'RGANISH UCHUN NAJASNI YIG'ISH QOIDALARI

Sayfutdinova Z. A.
Toshkent tibbiyot akademiyasi

Umumiy talablar:Laboratoriyada chiqarilgan faqat bir martalik idishlardan foydalanish. Idish steril, oldindan ishlov berishni talab qilmaydi va foydalanishga

Icecream PDF Editor.

to'liq tayyor.Najasni ertalab – tabiiy ichak harakatidan keyin yig'ish kerak. Namunani oldindan tayyorlashga yo'l qo'yilmaydi. Namunani muzlatgichda muzlatish yoki saqlashga yo'llanma bilan laboratoriyaga jo‘natiladi.

Antibiotiklar, antiseptiklar, antifungal dorilar bilan davolanishni boshlashdan oldin yoki davolash kursi tugaganidan 2-3 hafta o'tgach, tadqiqot o'tkazish va material to'plash. Quruq toza konteynerga olinadi. Avval sovun bilan yaxshilab yuvib tashlanadi va najas olinib salqin joyda saqlanadi..Najas namunasini steril idishning qopqog'iga o'rnatilgan maxsus qoshiq bilan konteyner hajmining 1/3 qismidan ko'p bo'lmagan miqdorda bo’lishi kerak. Qopqoqni ehtiyotkorlik bilan yoping.

Bunga yo'l qo'ymaslik kerak:Najasni klizma, oshqozon va ichak rentgenografiyasi, kolonoskopiyadan 2 kun oldin o'rganish mumkin emas.Sinovdan o'tgan barcha bemorlar namuna olishdan 1-3 kun oldin ichakda va sut kislotasi mahsulotlarida fermentatsiya jarayonlarini kuchaytiradigan oziq-ovqat mahsulotlarini, shuningdek spirtli ichimliklar va bakterial preparatlarni (bifidobakteriyalar, laktobakteriyalar, E. coli) iste'mol qilishni istisno qiladigan dietada bo'lishlari kerak.

Tadqiqot arafasida siz dori-darmonlarni qabul qila olmaysiz, shu jumladan: laksatiflar; faol uglerod; temir, mis, vismut preparatlari; yog'ga asoslangan rektal supozitoriyalardan foydalanilmaydi.Siydik yoki suv namunasidan uzoqroq turing.Hayz paytida ayollarda najasni tekshirish mumkin emas.Tadqiqot uchun olingan namunalarni yig'ish qoidalariga, muddatlariga va saqlash rejimiga rioya qilmaslik salbiy natijaga olib keladi.

Koprogrammada material tayyorgarliklarsiz, parxez tutmasdan topshiriladi. Najas mustaqil defekatsiyadan keyin, toza, quruq, og‘zi keng shisha idishga olinadi.

Gijja tuxumlarini tekshirishda material tayyorgarliklarsiz, parxez tutmasdan topshiriladi. Najas mustaqil defekatsiyadan keyin, toza, quruq, og‘zi keng shisha idishga olinadi. Material najasning 3 xil nuqtasidan olinadi va laboratoriyaga topshiriladi.

Yashirin qonga tekshirishda bemor taxlil topshirishdan 3 kun oldin ovqat ratsionidan go‘sht, balik, tomatni chikarib tashlashi, tish tozalamasligi lozim. 4-kun material mustaqil defekatsiyadan keyin, toza, kuruk, og‘zi keng shisha idishga olinadi.

Адабиётлар.

1. Курбонова З.Ч., Сайфутдинова З.А. Лаборатор текширувлар учун материал олиш коидалари: ўқув қўлланма. Тошкент, 2023.
2. Курбонова З.Ч., Сайфутдинова З.А. Лаборатор текширувлар учун материал олиш коидалари: электрон ўқув қўлланма. Тошкент, 2023.
3. Курбонова З.Ч., Сайфутдинова З.А. Клиник лаборатор таҳлиллар учун биологик материал олиш қоидалари: ўқув - услубий қўлланма. Тошкент, 2023.
4. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Laborator tekshirish uchun material olish qoidalari: o‘quv qo‘llanma. Toshkent, 2023.
5. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Laborator tekshirish uchun material olish qoidalari: elektron o‘quv qo‘llanma. Toshkent, 2023.

Icecream PDF Editor.

6. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Laboratory work: study guide. Tashkent, 2023

7. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Laboratory work: electronic study guides. Tashkent, 2023

8. Kurbonova Z.Ch., Babadjanova Sh.A., Sayfutdinova Z.A. Introduction to cytological diagnostics: study guide. Tashkent, 2023.

9. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Klinik laborator tahlillar uchun biologik material olish qoidalari: o‘quv - uslubiy qo‘llanma. Toshkent, 2023.

10. Kurbonova Z.Ch., Sayfutdinova Z.A. Peshobning klinik laborator tahlili: o‘quv – uslubiy qo‘llanma. Toshkent, 2022. 49 b.

TOKSIK GEPATIT ETIOPATOGENEZI TO‘G‘RISIDAGI TALQIN

Sayfutdinova Z.A.,Valijonova M.S.
Toshkent tibbiyot akademiyasi

O'tkir va surunkali medikamentoz toksik gepatitda o'ziga xos xususiyat shundaki, gepatit juda tez sur'atda rivojlanadi, kasallikning cho'qqisi toksin ta'sirining 3-kuniga to'g'ri keladi, gipertrofiya natijasida kuchli og'riqlar kuzatiladi. Natijada harorat 38 darajagacha va undan yuqori holatda keskin ko'tariladi. Ko'pincha bu toksik dorilar bilan zaharlanishning natijasidir: dori moddalarni haddan tashqari dozalash yoki uzoq muddatli foydalanishda kuzatiladi. Uzoq muddatli foydalanishda ko'pincha surunkali toksik gepatit rivojlanadi, dozani oshirib yuborganda esa o'tkir toksik gepatit rivojlanadi.

Jigar birinchi navbatda dorilarning ta'siriga javob beradi, chunki ularni qayta ishlash jigarda sodir bo'ladi. Shuningdek, jigar dori qoldiqlarini zararsizlantiradi va ularni tashqariga chiqaradi. Dori-darmonlarni qabul qilishning dozasi va davomiyligi juda xilma-xildir. Hozirgi vaqtda jigarga zarar yetkazishi mumkin bo'lgan bir necha ming dori mavjud. Ko'pincha bunday asoratlarning sababi o'z-o'zini davolashdir, chunki bu dorilarning aksariyati retseptsiz.

Kimyoterapiyadan kuzatiladigan toksik gepatit yetakchi sabablardan biri bu kimyoterapiya va antiviral terapiyaning ta'siri bo'lib, o'tkir va surunkali shakllarda jigar shikastlanishiga olib keladi. Buning sababi, bu dorilarning asosiy parchalanishi jigarda sodir bo'ladi. Natijada, barcha jigar funksiyalari, shu jumladan detoksifikatsiya buziladi. Sitostatiklar o'simta hujayralarining o'sishi va bo'linishini to'xtatadi, biroq ayni paytda ular jigar hujayralariga ham xuddi shunday ta'sir ko'rsatadi. Hujayralar yangilanish qobiliyatini yo'qotadi. Bu preparatning jigarda to'planishi va jigarga toksik ta'sir ko'rsatishiga olib keladi. Kimyoterapiyaning jigarga salbiy ta'sirini minimallashtirish uchun jigarni doimiy ravishda kuzatib borish kerak. Asosiy tahlil biokimyoviy qon testidir.

Tananing sezgirligi kuchaygan, tez-tez allergik reaksiyalar bo'lgan odamlarda, qariyalarda har qanday dori-darmonlarni qabul qilishda toksik gepatit rivojlanish xavfi ortadi. Xatto, birinchi qarashda, zararsiz antibiotiklar ham jigarga sezilarli zarar yetkazishi mumkin. Jigar uchun ayniqsa xavfli gormonal dorilar,

Icecream PDF Editor.